

Continuitatea profesiei de audit în contextul digitalizării și automatizării

Asistent de cercetare drd. Cristian LUNGU,
Facultatea de Economie și de Administrarea a Afacerilor,
Universitatea de Vest din Timișoara,
e-mail: cristian.lungu@e-uvt.ro

Prof. univ. dr. Ovidiu Constantin BUNGET,
Facultatea de Economie și de Administrarea a Afacerilor,
Universitatea de Vest din Timișoara,
e-mail: ovidiu.bunget@e-uvt.ro

Rezumat

Avansul rapid al digitalizării și automatizării redefinește profesia de audit financiar, influențând profund practicile și competențele auditorilor. Lucrarea de față urmărește analiza în detaliu a mecanismelor prin care practica auditului financiar își susține continuitatea și relevanța în mijlocul schimbărilor și transformărilor în curs. Prin intermediul unei revizuirii a literaturii de specialitate, acest studiu identifică principalele beneficii și provocări generate de automatizare și digitalizare, cu scopul de a evalua impactul acestora asupra relevanței profesiei de auditor în viitor. Principalele rezultate subliniază că în viitor continuitatea profesiei de audit financiar va depinde de capacitatea auditorilor de a integra tehnologiile emergente într-un mod strategic și etic, asigurând un echilibru între expertiza umană și capabilitățile automatizării. Această cercetare contribuie la o înțelegere mai aprofundată a impactului pe care automatizarea și digitalizarea îl au asupra auditului financiar, oferind practicienilor perspective relevante și ghidând direcțiile de cercetare viitoare. Totodată, rezultatele obținute sprijină menținerea și consolidarea standardelor profesionale ridicate, în contextul transformărilor tehnologice.

Cuvinte cheie: audit financiar; digitalizare; automatizare; profesia de audit;

Clasificarea JEL: M41, M42

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Lungu, C., Bunget, O. C. (2025), Continuity of the Auditing Profession in the Context of Digitalization and Automation, *Audit Financiar*, vol. XXIII, no. 2(178)/2025, pp.388-399, DOI: 10.20869/AUDITF/2025/178/012

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2025/178/012>

Data primirii articolului: 24.01.2025

Data revizuirii: 4.02.2025

Data acceptării: 5.05.2025

Introducere

Profesia de audit financiar se confruntă în prezent cu o evoluție semnificativă și transformatoare, fenomen care este propulsat de progresele rapide în domeniile digitalizării și automatizării, care remodelează peisajul acestui domeniu. Aceste progrese, care se caracterizează în special prin încorporarea și aplicarea tehnologiilor precum inteligența artificială, algoritmi sofisticăți de învățare automată și soluții care se bazează fundamental pe analize extinse de date, reconfigurează fundamental nu numai procesele tradiționale asociate auditului, ci și redefinesc rolul esențial și responsabilitățile auditorilor în cadrul economic din ce în ce mai interconectat și globalizat (Alles, 2015; Cao *et al.*, 2015). În acest context în evoluție rapidă, operațiunea auditului financiar și-a depășit statutul anterior ca un simplu efort static, axat exclusiv pe confirmarea datelor financiare; evoluează acum într-o activitate dinamică și multilaterală, orientată fundamental către analiza cuprinzătoare a seturilor complexe de date și anticiparea și gestionarea proactivă a riscurilor financiare potențiale.

Progresele aduse de digitalizare și automatizare prezintă oportunități substanțiale, care au potențialul de a spori semnificativ atât eficiența, cât și acuratețea activităților legate de audit, ajutând eficient la reducerea erorilor, facilitând identificarea timpurie a inconsecvențelor în rapoartele financiare și, în cele din urmă, creșterea transparenței generale a procesului de audit (Brazel *et al.*, 2016; Grepp *et al.*, 2018). Cu toate acestea, este imperativ să recunoaștem că această tranziție nu vine fără propriul set de provocări considerabile, care includ nevoia imperativă a profesioniștilor din domeniu de a se adapta la un peisaj tehnologic în evoluție rapidă, necesitatea dezvoltării profesionale continue și recalificarea auditorilor pentru a-i dota cu abilitățile necesare și sarcina critică de a gestiona diferitele riscuri care sunt inerent asociate cu dependența din ce în ce mai mare de soluții tehnologice în procesul de audit (Yoon *et al.*, 2015). În plus, standardele de reglementare și cadrele etice care guvernează profesia necesită un proces continuu de actualizare și reevaluare pentru a ține pasul eficient cu progresele rapide care au loc în tehnologie și implicațiile acesteia asupra peisajului auditului (IAASB, 2020).

Obiectivul principal al acestui articol științific este de a investiga și elucida în detaliu mecanismele prin care practica auditului financiar își susține continuitatea și relevanța în mijlocul schimbărilor și transformărilor în curs,

care apar atât în mediul economic, cât și în cel tehnologic. Printr-o examinare care cuprinde atât dimensiuni teoretice, cât și practice, articolul urmărește să analizeze impactul pe care digitalizarea și automatizarea îl exercită asupra profesiei de audit, evidențind simultan diferitele oportunități care apar și provocările substanțiale care trebuie navigate în acest peisaj în evoluție. În acest sens, cercetarea subliniază importanța critică a adoptării unei strategii proactive pentru integrarea tehnologiei, susținând și păstrând în același timp cu fermitate valorile fundamentale de bază care sunt intrinseci profesiei, ce includ independența, obiectivitatea și integritatea, așa cum sunt articulate în diverse lucrări științifice și orientări (Alles, 2015; IAASB, 2020).

Efortul de cercetare propus a fost structurat meticolos în cinci secțiuni distincte și bine definite: începând cu secțiunea inițială, care servește drept introducere, acest segment stabilește efectiv cadrul contextual în care funcționează studiul și este urmat de a doua secțiune, care evidențiază meticolos fundamentele teoretice care stau la baza cercetării, concentrându-se în special pe dezbaterile contemporane care sunt predominante în literatura academică cu privire la impactul multilateral al digitalizării și automatizării pe peisajul profesional al auditului financiar. A treia secțiune a studiului este dedicată prezentării unei imagini de ansamblu cuprinzătoare a metodologiei de cercetare utilizate, elucidând astfel procesele complicate implicate în realizarea revizuirii literaturii, în timp ce a patra secțiune este dedicată prezentării rezultatelor cercetării, care delimitează grafic și articulează provocările și oportunitățile care au fost declanșate de progresele tehnologice rapide cu impact asupra profesiei de audit financiar. În final, a cincea secțiune prezintă rezultatele într-un format structurat, care oferă recomandări și perspective acționabile destinate atât practicienilor din domeniu, cât și cercetătorilor interesați de acest domeniu pertinent de studiu.

Literatura de specialitate

Continuitatea profesiei de audit financiar în contextul digitalizării și automatizării este marcată de transformări semnificative, determinate de progresele tehnologice. Programele de audit și monitorizare continuă (CA/CM), activate de inovații digitale, cum ar fi inteligența artificială (AI) și automatizarea proceselor robotizate (RPA), sunt din ce în ce mai adoptate în sectorul public pentru a oferi

informații în timp real și pentru a îmbunătăți controalele interne și cadrele de gestionare a riscurilor (Naoufal, 2024). Ritmul rapid al digitalizării a revoluționat contabilitatea și auditul, necesitând adaptarea modelelor de afaceri și creând atât oportunități, cât și provocări, cum ar fi rezistența la schimbare și costurile inițiale ridicate (Stoica & Feleagă, 2024). Conceptul de maturitate digitală este esențial pentru auditori, necesitând o formare continuă în tehnologiile moderne pentru a gestiona eficient procesele de audit și pentru a asigura o analiză cuprinzătoare a datelor (Lazareva, 2024). Natura evolutivă a practicilor de audit necesită o redefinire a competențelor auditorilor, subliniind agilitatea tehnologică și dezvoltarea profesională continuă pentru a menține relevanța și integritatea profesiei (Leacadio *et al.*, 2024). IA și automatizarea au mutat contabilitatea de la sarcinile manuale la procesele automatizate, sporind eficiența și permițând contabililor să-și asume roluri mai strategice, remodelând astfel rapoartele financiare și practicile de audit (Georgios & Kapiatios, 2024).

Potrivit lui Haung (2023), profesia contabilă trece continuu printr-un proces transformator, necesitând creșterea cunoștințelor și competențelor în rândul practicienilor pentru a face față în mod adecvat provocărilor tehnologice emergente. Într-o perspectivă similară, Kurt (2023) subliniază că, în timp ce încorporarea inteligenței artificiale (AI) modifică semnificativ metodologiile de contabilitate și audit, esența profesiei rămâne fundamental neschimbată. Cu toate acestea, cerințele tehnologice contemporane necesită dobândirea de abilități precum analiza datelor, securitatea cibernetică și adaptabilitatea. Mai mult, investigația sa elucidează capacitatea AI de a spori eficiența operațională și evaluarea riscurilor, păstrând în același timp valoarea indispensabilă a judecății umane.

Budimir (2023) evidențiază avantajele digitalizării în peisajul auditului, în special în domeniile îmbunătățirii managementului datelor și creșterii eficienței proceselor. Mai mult, autorul afirmă că principiile auditului continuu și flexibilității procedurale sunt componente critice în evoluția practicilor de audit digital. În schimb, Angeles *et al.* (2023) ridică gradul de conștientizare cu privire la provocările inerente digitalizării, inclusiv un deficit de competențe necesare, rezistența la transformare și preocupările legate de securitatea datelor

Guevara (2024) delimitează pericolele potențiale asociate dependenței excesive de tehnologie, cum ar fi saturația informațiilor, care pot afecta în mod negativ capacitățile critice de evaluare. Ca răspuns la aceste provocări,

autorul pledează pentru o abordare etapizată a automatizării, stabilirea unor mecanisme de reglementare adecvate și supravegherea continuă a sistemelor automate. Nazarova *et al.* (2021) subliniază în continuare importanța digitalizării în îmbunătățirea eficacității și competitivității proceselor de audit, pe lângă imperativul de a perfecționa software-ul utilizat pentru a răspunde exigențelor moderne.

Grylitska (2022) examinează clasificarea tehnologiilor informaționale și dezvoltarea software-ului de audit, evidențiind importanța digitalizării ca factor esențial pentru obținerea unui avantaj competitiv. Totuși, autorul identifică bariere care împiedică automatizarea completă a proceselor. Demura & Kuvaldina (2024) scot în evidență rolul supravegherii umane, subliniind că tehnologiile digitale pot produce erori pe care doar profesioniștii calificați le pot identifica și corecta.

Mai mult, impactul digitalizării asupra profesiei de audit este dublu. În timp ce automatizarea poate duce la deplasarea anumitor poziții la nivel de intrare, creează simultan noi oportunități pentru profesioniștii echipați cu competențe digitale avansate. Literatura subliniază importanța învățării continue și a dezvoltării profesionale pentru a se asigura că auditorii rămân relevanți într-un peisaj bazat pe tehnologie (Ruiter, 2017). Instituțiile de învățământ joacă un rol esențial în acest sens, deoarece trebuie să pregătească viitorii auditori cu abilitățile necesare pentru a naviga în complexitățile practicilor moderne de audit (Ruiter, 2017).

În contextul transformărilor tehnologice accelerate, continuitatea profesiei de audit financiar este strâns legată de capacitatea auditorilor de a se adapta și de a integra noile tehnologii în practicile lor profesionale (Kwok *et al.* 2024). Conform Mihăila *et al.* (2023) profesia de audit financiar se confruntă cu provocări semnificative generate de digitalizare și automatizare, printre care costurile ridicate ale tehnologiilor informatice și lipsa de încredere în sistemele automatizate. Cercetarea subliniază că succesul profesiei depinde de disponibilitatea auditorilor de a accepta și de a se adapta la schimbare, indicând faptul că profesioniștii care îmbrățișează transformările vor prospera, în timp ce aceia care le rezistă riscă să devină irelevanți. În mod complementar, Fotoh & Lorentzon (2022) indică faptul că trecerea la auditul digital poate transforma abordările auditorilor, permițându-le să răspundă mai eficient așteptărilor utilizatorilor prin folosirea instrumentelor digitale care îmbunătățesc controalele interne și prevenirea fraudei.

Rolul tehnologiei blockchain câștigă, de asemenea, atenție în literatura de specialitate ca forță transformatoare în audit. Blockchain oferă o metodă sigură și transparentă pentru înregistrarea tranzacțiilor, care poate spori semnificativ eficiența și fiabilitatea auditurilor financiare. Prin utilizarea blockchain-ului, auditorii pot asigura integritatea și conformitatea datelor, consolidându-și astfel rolul de consilieri de încredere în procesul de raportare financiară (Safonova *et al.*, 2022)

Alte demersuri științifice, precum Schreuder & Smuts (2023) și Bejjar & Siala (2024), au demonstrat că automatizarea, concentrându-se în special pe integrarea tehnologiilor emergente, cum ar fi analiza Big Data, inteligența artificială (AI) și tehnologia blockchain, în faza de execuție a auditului a condus la economii substanțiale de timp și la o eficiență sporită. Participanții la studiu au raportat că automatizarea permite auditorilor să aloce mai mult timp investigației excepțiilor, formării opiniei și implicării clienților, îmbunătățind astfel calitatea generală a rezultatelor auditului și a relațiilor cu clienții. Trecerea de la testarea prin eșantion la testarea completă a populației prin proceduri automate a fost evidențiată ca un factor cheie în îmbunătățirea fiabilității și profunzimii opiniilor și judecăților de audit.

Deși automatizarea și digitalizarea au adus beneficii semnificative profesiei de audit financiar, literatura de specialitate subliniază și riscurile asociate continuității activității. Studiul lui Kurnykina (2023) evidențiază că atacurile cibernetice sau defecțiunile tehnologice pot afecta negativ procesul de audit, punând sub semnul întrebării acuratețea și fiabilitatea concluziilor. În plus, auditorii trebuie să gestioneze riscuri asociate cu manipularea algoritmilor sau lipsa transparenței în funcționarea acestora (așa-numitul „black box effect”).

Angeles *et al.* (2023) constată că utilizarea intensivă a tehnologiilor emergente poate duce la o dependență excesivă de sistemele automatizate. Acest lucru riscă să diminueze competențele tehnice și de judecată profesională ale auditorilor, esențiale pentru evaluarea unor situații complexe, care nu pot fi complet modelate de algoritmi sau inteligența artificială. În timp, acest fenomen poate eroda expertiza tradițională care reprezintă fundamentul profesiei.

Automatizarea unor sarcini poate genera percepția că auditorii contribuie mai puțin la procesul decizional, iar valoarea lor profesională este diminuată. Această problemă este accentuată de lipsa unei înțelegeri clare a rolului auditorului în interpretarea și validarea datelor generate de sisteme automatizate (Daidj, 2022).

Koske *et al.* (2022) susține că, deși apariția digitalizării ridică îngrijorări cu privire la potențiala dispariție a profesiei de audit financiar, este puțin probabil ca tehnologia să eradică în întregime această profesie; în schimb, îi va modifica fundamental caracteristicile. Cercetarea implică faptul că funcțiile profesioniștilor contabili sunt setate să treacă spre activități centrate pe consultanță și analiză de date, diminuând astfel accentul pe practicile contabile convenționale, care, în consecință, le vor menține relevanța într-un mediu economic din ce în ce mai dinamic.

Aceiași cercetători, Koske *et al.* (2021), într-un alt demers științific analizează percepțiile privind impactul progreselor tehnologice asupra profesiei contabile, subliniind că, deși transformarea digitală reconfigurează structura activităților și responsabilitățile profesioniștilor contabili, nu există dovezi actuale care să sugereze dispariția acestei profesii sau o reducere semnificativă a cererii pe piața muncii. Astfel, literatura de specialitate indică o adaptare a profesiei, mai degrabă decât o înlocuire a acesteia.

Metodologia de cercetare

Cercetarea adoptă o metodologie calitativă, având ca metodă principală o revizuire sistematică a literaturii de specialitate pentru colectarea și analiza datelor. Această abordare a fost aleasă deoarece oferă o înțelegere aprofundată a fenomenelor complexe și permite dezvoltarea unui cadru teoretic solid, fundamentat pe literatura existentă (Levy & Ellis, 2006).

Metodologia de cercetare adoptată în acest studiu constă într-o analiză detaliată a beneficiilor și provocărilor generate de automatizare și digitalizare, cu scopul de a evalua impactul acestora asupra relevanței profesiei de auditor în viitor.

Studiul a fost elaborat urmând mai multe etape distincte. Așa cum este prezentat în **Figura nr. 1**, prima etapă a constat în identificarea literaturii de specialitate relevante. Având în vedere subiectul analizat, axat pe tehnologii emergente, referințele bibliografice au fost colectate utilizând SciSpace, o platformă modernă bazată pe inteligență artificială.

Această platformă facilitează colaborarea între cercetători, editori și instituții, automatizează sarcinile repetitive și accelerează procesul de descoperire a informațiilor. Fiind un depozit vast de lucrări științifice din toate domeniile, SciSpace include metadate pentru 200 de milioane de lucrări și este utilizat de instituții de renume precum Massachusetts Institute of Technology (MIT), Stanford

University, European Organization for Nuclear Research (CERN), precum și de peste 150 de companii de editură de top (Turnitin, 2025).

Procesul de identificare a studiilor relevante pentru elaborarea primelor două etape ale cercetării a fost structurat conform unei strategii riguroase de căutare, bazată pe următoarele criterii de selecție:

1. **Cuvinte-cheie:** Căutarea s-a realizat utilizând termeni specifici precum „audit financiar,” „profesia de audit,” „continuitate,” „inteligentă artificială,” „tehnologii emergente,” „automatizare” și „digitalizare,” cu scopul de a reflecta în mod fidel tematica centrală a studiului.

2. **Criteriul temporal:** Au fost incluse în analiză doar lucrările publicate în ultimii 10 ani, pentru a asigura actualitatea și relevanța concluziilor.
3. **Criteriul relevanței:** Selectarea studiilor s-a bazat pe gradul în care acestea abordează temele legate de impactul automatizării și digitalizării asupra profesiei de audit, contribuind la obiectivele cercetării.
4. **Tipul publicației:** Au fost luate în considerare articole publicate în reviste științifice, cărți și capitole din cărți, acestea fiind recunoscute drept surse academice de înaltă calitate.

Figura nr. 1. Metodologia de cercetare

Sursă: prelucrare proprie

Etapele 2 și 3 ale cercetării au fost elaborate sub forma unui tabel care a identificat și sintetizat provocările și beneficiile asociate automatizării și digitalizării. În plus, abordarea noastră a permis concluzionarea impactului acestor factori asupra relevanței profesiei de audit în viitorul apropiat. Pe baza datelor sintetizate în tabelul centralizator, în cadrul ultimei etape a acestui demers științific au fost formulate concluziile privind implicațiile tehnologice asupra viitorului profesiei de auditor.

Rezultatele cercetării

Studiul de față oferă o sinteză a provocărilor și beneficiilor asociate automatizării și digitalizării în profesia de auditor financiar, pe baza unei analize a literaturii de specialitate. Totodată, așa cum este prezentat în **Tabelul nr. 1**, pe baza acestor avantaje și dezavantaje, sunt identificate perspectivele fiecărui autor cu privire la relevanța profesiei de auditor financiar în viitorul apropiat.

Tabelul nr. 1. Sinteza provocărilor și beneficiilor automatizării și digitalizării asupra continuității profesiei de auditor financiar			
Autori	Beneficii	Provocări	Relevanța profesiei în viitor
(Naoufal, 2024)	<ul style="list-style-type: none"> Eficientizează sarcinile repetitive; Îmbunătățește fluxurile de lucru. 	Proces complex privind implementarea programelor de audit continuu (CA).	Constatările sugerează că profesia de audit se va adapta și va rămâne utilă în viitor.
(Stoica & Feleagă, 2024)	Va îmbunătăți eficacitatea generală a practicilor contabile și de audit.	<ul style="list-style-type: none"> Rezistența angajaților la schimbare; Costuri ridicate. 	Profesia va rămâne relevantă pe măsură ce companiile se adaptează la progresele tehnologice.
(Lazareva, 2024)	<ul style="list-style-type: none"> Ajută la procesarea unor volume mari de date de raportare; Îmbunătățește exhaustivitatea auditurilor. 	<ul style="list-style-type: none"> Noi cerințe privind competențele profesionale; Necesitatea instruirii continue. 	Se așteaptă ca profesia de audit să rămână relevantă în viitor datorită cerințelor crescânde de competențe profesionale, care sunt strâns legate de stăpânirea tehnologică.

(Leacadio, <i>et al.</i> , 2024)	Reduce potențialul de eroare umană.	<ul style="list-style-type: none"> Noi cerințe privind competențele profesionale; Necesitatea instruirii continue. 	Viitorul profesiei de audit va fi modelat de necesitatea ca auditorii să-și consolideze competențele profesionale ca răspuns la practicile inovatoare de audit.
(Georgios & Kapiatios, 2024)	<ul style="list-style-type: none"> Reducerea semnificativă a timpului necesar pentru sarcinile de audit; Minimizarea erorilor umane. 	<ul style="list-style-type: none"> Nevoia de formare extinsă și de perfecționare a competențelor pentru auditori; Costurile ridicate. 	Educația profesională continuă și perfecționarea în tehnologiile emergente vor permite auditorilor să se adapteze și să prospere într-un mediu bazat pe tehnologie.
(Budimir, 2023)	<ul style="list-style-type: none"> Sporește calitatea și eficiența auditului; Comunicarea îmbunătățită între auditori și clienți. 	Noi cerințe privind competențele profesionale	Profesia poate observa o schimbare a serviciilor, cu o scădere a sarcinilor tradiționale de contabilitate și audit și o creștere a serviciilor de consultanță.
(Angeles <i>et al.</i> , 2023)	<ul style="list-style-type: none"> Oferă un avantaj competitiv față de alte firme; Îmbunătățește competența auditorilor, permițând o mai bună planificare și execuție a auditurilor. 	<ul style="list-style-type: none"> Rezistența la schimbare; Lipsa de competențe și resurse. 	Constatățile sugerează că profesia de audit va continua să fie utilă și necesară, deoarece îmbrățișează progresele digitale.
(Guevara, 2024)	Îmbunătățește precizia în detectarea erorilor.	Dependența excesivă de tehnologie poate afecta judecata critică.	Auditorii vor trebui să dobândească noi competențe tehnologice, indicând faptul că rolul lor va evolua mai degrabă decât să se diminueze.
(Kurnykina, 2023)	<ul style="list-style-type: none"> Eficiențizarea proceselor și reducerea sarcinilor manuale; Automatizarea poate duce la economii de costuri prin reducerea timpului. 	Rezistența la schimbare.	Profesia va continua să fie relevantă deoarece se adaptează cerințelor unei economii digitalizate.
(Pargmann <i>et al.</i> , 2023)	<ul style="list-style-type: none"> Economii de costuri prin eficiențizarea fluxurilor de lucru; Minimizarea erorilor umane. 	Lipsa de competențe digitale	În general, deși profesia de audit va fi în continuare utilă, va necesita adaptarea la noile tehnologii și procese pentru a-și menține relevanța în viitor.
(Kwok <i>et al.</i> , 2024)	Asigură calitatea în judecățile profesionale.	Echilibrarea metodelor de audit digitale este o provocare.	Se preconizează că profesia de audit va rămâne utilă în viitor, în special în industria comerțului electronic.
(Nazarova <i>et al.</i> , 2024)	<ul style="list-style-type: none"> Procesare volume mari de date; Îmbunătățește comunicarea cu clienții. 	<ul style="list-style-type: none"> Rezistența la schimbare; Lipsa de competențe și resurse. 	Cererea de audituri de calitate superioară va determina nevoia de auditori calificați, care se pot adapta noilor tehnologii și metodologii.
(Grylitska, 2022)	<ul style="list-style-type: none"> Sporește eficiența proceselor de audit; Oferă un avantaj competitiv pentru firmele de audit de pe piață. 	Lipsa de competențe digitale.	Auditorii vor trebui să se adapteze la utilizarea software-ului avansat care îndeplinește cerințele moderne pentru a rămâne competitivi pe piața serviciilor de audit.
(Demura & Kuvaldina, 2024)	Reducerea numărului de erori în documentație.	Pierderea locurilor de muncă.	Experții consideră că, deși inteligența artificială poate ajuta la sarcinile de audit, nu poate înlocui pe deplin nevoia de auditori umani care pot interpreta și analiza datele.

(Haug, 2023)	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea sarcinilor manual; • Posibilitatea analizei datelor în timp real, permițând auditorilor să ofere informații și recomandări în timp util. 	<ul style="list-style-type: none"> • Noi cerințe privind competențele profesionale. 	Viitorul profesiei de audit va fi influențat de schimbările tehnologice continue și de digitalizarea practicilor de afaceri.
(Koske <i>et al.</i> , 2022)	<ul style="list-style-type: none"> • Eficientizarea sarcinilor de rutină; • Permite prelucrarea datelor în timp real, ceea ce poate duce la luarea mai rapidă a deciziilor și la audituri mai rapide. 	Lipsa de competențe digitale.	Profesia se poate adapta prin extinderea în domenii noi, cum ar fi analiza datelor și serviciile de consultanță, care sunt din ce în ce mai solicitate.
(Fotoh & Lorentzon, 2022)	<ul style="list-style-type: none"> • Automatizarea și digitalizarea în profesia de audit pot duce la costuri mai mici pentru firmele de audit; • Poate preveni și detecta fraudă, reducând astfel decalajul de așteptări. 	Amenințări privind securitatea datelor.	Se așteaptă ca profesia de audit să rămână utilă în viitor datorită tranziției de la auditurile tradiționale la cele digitale.
(Ruiter, 2017)	Sporește calitatea și eficiența auditului.	<ul style="list-style-type: none"> • Nevoia de formare extinsă și de perfecționare a competențelor pentru auditori; • Costurile ridicate. 	Se preconizează că profesia de audit va rămâne utilă în viitor datorită impactului pozitiv semnificativ al digitalizării asupra calității auditului.
(Mihăilă <i>et al.</i> , 2023)	<ul style="list-style-type: none"> • Poate spori productivitatea generală a profesioniștilor; • Reducerea semnificativă a timpului necesar pentru sarcinile de rutină. 	Nevoia de formare extinsă și de perfecționare a competențelor pentru auditori;	Auditorii vor trebui să se adapteze noilor tehnologii pentru a rămâne relevanți și eficienți în rolurile lor.
(Koske, <i>et al.</i> , 2021)	Poate îmbunătăți acuratețea și fiabilitatea datelor financiare, ceea ce este crucial pentru un audit eficient.	Noi cerințe privind competențele profesionale;	<ul style="list-style-type: none"> • Nu se anticipează că cererea de auditori pe piața muncii va scădea semnificativ; • Profesia va evolua, necesitând adaptarea la noile tehnologii și schimbări în practicile de management al afacerilor.

Sursă: prelucrare proprie

Pe baza surselor citate, se evidențiază o tendință clară către transformarea fundamentală a proceselor de audit, având implicații semnificative asupra relevanței și continuității profesiei în viitor.

Unul dintre aspectele predominante identificate în literatura de specialitate este **eficientizarea proceselor de audit**, care contribuie la reducerea sarcinilor repetitive și la optimizarea fluxurilor de lucru (Naoufal, 2024; Budimir, 2023). Această eficiență operațională nu doar că

permite o alocare mai strategică a resurselor, ci și facilitează o mai mare acuratețe și fiabilitate a datelor financiare (Lazareva, 2024; Kwok *et al.*, 2024).

Un alt beneficiu major evidențiat este **creșterea calității auditului**, prin utilizarea tehnologiilor avansate pentru detectarea erorilor și fraudelor (Fotoh & Lorentzon, 2022; Guevara, 2024). Tehnologiile digitale permit o analiză mai exhaustivă a volumelor mari de date și o comunicare mai eficientă între auditori și clienți (Nazarova *et al.*, 2024),

îmbunătățind astfel procesul decizional și contribuind la o mai mare transparență.

De asemenea, automatizarea oferă un **avantaj competitiv** firmelor de audit, permițând o mai bună planificare și execuție a activităților de audit (Angeles et al., 2023). Capacitatea de a furniza servicii mai rapide și mai precise reprezintă un factor esențial pentru menținerea competitivității pe piață.

Cu toate acestea, tabelul scoate în evidență și o serie de provocări semnificative, care pot afecta adoptarea tehnologiilor digitale în audit. Printre acestea, **rezistența la schimbare** a angajaților este un obstacol major (Stoica & Feleagă, 2024; Kurnykina, 2023). Adaptarea la noile tehnologii necesită o schimbare de mentalitate și o deschidere către învățare continuă, ceea ce poate genera reticență în rândul profesioniștilor.

O altă provocare importantă o constituie **nevoia de competențe digitale și instruire continuă** (Leacadio et al., 2024; Mihăilă et al., 2023). Apariția unor noi cerințe profesionale presupune o recalificare constantă a auditorilor pentru a înțelege și utiliza eficient noile instrumente tehnologice. Lipsa acestor competențe poate duce la un decalaj semnificativ între firmele de audit care adoptă tehnologia și cele care rămân la metodele tradiționale.

Costurile ridicate de implementare sunt, de asemenea, un factor de constrângere (Georgios & Kampiatis, 2024; Demura & Kuvaldina, 2024). Investițiile necesare în infrastructură tehnologică și în programele de formare pot reprezenta o barieră pentru firmele de dimensiuni mai mici, limitând astfel accesul la avantajele digitalizării.

În plus, dependența excesivă de tehnologie poate reprezenta o amenințare pentru **judecata profesională critică** a auditorilor, care trebuie să echilibreze utilizarea instrumentelor digitale cu expertiza și experiența umană (Guevara, 2024).

Astfel, se constată că mediul academic reflectă o diversitate de opinii referitoare la viitorul profesiei de auditor, influențat semnificativ de progresele tehnologice emergente. În acest context, **Tabelul nr. 2** oferă o clasificare detaliată a factorilor determinanți ai continuității profesiei de auditor, structurați pe categorii distincte, evidențiind atât provocările, cât și beneficiile asociate acestora. Această sinteză contribuie la o înțelegere aprofundată a modului în care tehnologiile digitale influențează practica auditului, facilitând identificarea strategiilor de adaptare necesare pentru a asigura relevanța și sustenabilitatea profesiei în contextul transformărilor actuale.

Tabelul nr. 2. Sinteza provocărilor și beneficiilor automatizării și digitalizării asupra continuității profesiei de auditor financiar, clasificate pe categorii distincte			
Categorie	Provocări	Beneficii	Perspectiva asupra continuității profesiei
Tehnologice	Adoptarea rapidă a noilor tehnologii; costuri ridicate de implementare; riscuri de securitate cibernetică.	Eficiență operațională crescută; acces rapid la date; îmbunătățirea calității auditului prin utilizarea analizei avansate de date.	Tehnologia sprijină evoluția profesiei, dar necesită adaptabilitate constantă.
Profesionale	Necesitatea dezvoltării de competențe digitale; teama de înlocuire a auditorilor de către tehnologie.	Automatizarea sarcinilor repetitive; posibilitatea concentrării pe activități strategice și de valoare adăugată.	Auditorii trebuie să își îmbunătățească competențele pentru a rămâne relevanți.
Reglementare	Adaptarea la reglementări în continuă schimbare; integrarea cerințelor de conformitate în soluții digitale.	Creșterea transparenței și a trasabilității activităților de audit.	Reglementările pot influența pozitiv adoptarea tehnologiilor, menținând integritatea profesiei.
Etice	Confidențialitatea și protecția datelor; dileme etice privind utilizarea inteligenței artificiale.	Reducerea erorilor umane; sporirea obiectivității și a încrederii în procesul de audit.	Adoptarea unor cadre etice solide este esențială pentru menținerea credibilității profesiei.
Economice	Costurile de tranziție și formare; acces limitat la resurse tehnologice pentru firmele mici și mijlocii.	Reducerea costurilor operaționale pe termen lung; creșterea productivității și optimizarea resurselor.	Profesioniștii trebuie să găsească soluții de adaptare pentru a rămâne competitivi.

Sociale	Rezistența la schimbare; impactul asupra locurilor de muncă și redistribuirea rolurilor auditorilor.	Crearea unor noi oportunități de carieră; accentuarea rolului strategic al auditorilor.	Profesia necesită reconfigurarea competențelor și rolurilor pentru adaptare.
Inovaționale	Ritmul rapid al inovației; riscuri asociate implementării insuficient testate a noilor soluții.	Oferirea de servicii de audit mai complexe și personalizate; îmbunătățirea capacității de detectare a fraudelor.	Inovația este esențială pentru sustenabilitatea profesiei, necesitând investiții continue.

Sursă: prelucrare proprie

Analiza prezentată în **Tabelul nr. 2** evidențiază impactul semnificativ al automatizării și digitalizării asupra profesiei de auditor financiar, delimitând principalele provocări și beneficii asociate acestui proces transformațional. În ansamblu, automatizarea și digitalizarea contribuie la îmbunătățirea eficienței și transparenței activităților de audit, însă implică o serie de obstacole care necesită o abordare strategică pentru asigurarea continuității profesiei.

1. Provocări tehnologice și profesionale. Adoptarea rapidă a tehnologiilor emergente, cum ar fi inteligența artificială și analiza avansată a datelor, ridică dificultăți atât în ceea ce privește costurile ridicate de implementare, cât și în legătură cu necesitatea formării continue a auditorilor (Aksoy & Gurol, 2021). Acest aspect presupune o tranziție de la competențele tradiționale la un set extins de abilități digitale, care să permită auditorilor să gestioneze instrumente complexe și volume mari de date. De asemenea, percepția privind înlocuirea auditorilor de către tehnologie rămâne o provocare psihologică și profesională, necesitând strategii de reconversie profesională.

2. Reglementare și etică. Un alt aspect critic subliniat în analiză este reprezentat de cerințele reglementărilor în continuă schimbare și de implicațiile etice ale utilizării tehnologiilor digitale. Adaptarea la noile standarde de conformitate, precum și asigurarea protecției datelor și a confidențialității constituie factori esențiali pentru menținerea încrederii în profesia de auditor (Brender & Gauthier, 2021). Dilemele etice apar mai ales în utilizarea inteligenței artificiale, unde transparența și responsabilitatea decizională devin imperative pentru evitarea posibilelor prejudicii.

3. Impactul economic și social. Din punct de vedere economic, automatizarea și digitalizarea pot conduce la reduceri semnificative de costuri operaționale și la optimizarea resurselor, însă procesul de tranziție poate fi dificil pentru entitățile de dimensiuni mici și mijlocii, care dispun de resurse limitate (Ogunshile, 2018). La nivel

social, rezistența la schimbare și temerile legate de impactul tehnologic asupra locurilor de muncă reprezintă provocări majore, fiind necesare inițiative pentru integrarea noilor roluri profesionale și redefinirea atribuțiilor auditorilor.

4. Dimensiunea inovațională. Inovația continuă în domeniul auditului deschide oportunități importante pentru personalizarea serviciilor și îmbunătățirea detectării riscurilor și fraudelor (Marques, 2021). Cu toate acestea, ritmul accelerat al progresului tehnologic necesită investiții constante în cercetare și dezvoltare pentru menținerea relevanței profesionale și adaptarea la noile cerințe ale pieței.

Prin urmare, automatizarea și digitalizarea profesiei de auditor financiar generează un echilibru între provocările și beneficiile identificate. Pe de o parte, tehnologia oferă oportunități substanțiale de creștere a eficienței și preciziei auditului, însă, pe de altă parte, implică schimbări profunde la nivel profesional, organizațional și social. Continuitatea profesiei de auditor depinde în mod esențial de capacitatea de adaptare la noile realități tehnologice, de dezvoltarea competențelor digitale și de asigurarea conformității cu standardele etice și reglementările în vigoare (Kazakova & Brovkina, 2020).

Concluzii

Digitalizarea și automatizarea au devenit factori definitorii în evoluția profesiei de audit financiar, remodelând procesele tradiționale și contribuind semnificativ la creșterea eficienței și acurateței activităților de audit. Pe baza analizei efectuate se poate concluziona că, deși tranziția către un mediu digitalizat aduce multiple beneficii, precum optimizarea fluxurilor de lucru, reducerea erorilor umane și îmbunătățirea capacității de analiză a datelor, aceasta vine la pachet cu o serie de provocări ce nu pot fi ignorate.

Rezistența la schimbare, costurile ridicate asociate implementării tehnologiilor avansate și necesitatea dezvoltării continue a competențelor profesionale sunt

factori esențiali care influențează capacitatea auditorilor de a se adapta noilor cerințe. În acest context, devine imperativă adoptarea unei abordări proactive din partea profesioniștilor din domeniu, prin care să își îmbunătățească competențele digitale și să valorifice oportunitățile oferite de noile tehnologii, menținând astfel standardele ridicate de calitate și încredere specifice profesiei de auditor financiar (Erkuş & Taşar, 2022).

În viitor, continuitatea profesiei de audit financiar va depinde de capacitatea auditorilor de a integra tehnologiile emergente într-un mod strategic și etic, asigurând un

echilibru între expertiza umană și capacitățile automatizării (Carpenter & McGregor, 2020). Pe măsură ce procesele de audit devin din ce în ce mai digitalizate, auditorii vor trebui să își redefinească rolul, concentrându-se pe interpretarea datelor complexe și furnizarea de servicii de consultanță cu valoare adăugată.

Astfel, în pofida provocărilor, profesia de audit financiar nu doar că își va menține relevanța în economia digitală, ci are potențialul de a se consolida și de a evolua printr-o combinație armonioasă între inovație tehnologică și competențe umane avansate (Sever Mališ et al., 2021).

Bibliografie

- Aksoy, T., & Gurol, B. (2021). Auditing Ecosystem and Strategic Accounting in the Digital Era. In T. Aksoy, & U. Hacioglu, *Artificial Intelligence in Computer-Aided Auditing Techniques and Technologies (CAATTs) and an Application Proposal for Auditors* (pp. 361-384). Chicago: Springer.
- Alles, M. (2015). Drivers of the use and facilitators and obstacles of the evolution of Big Data by the audit profession. *Accounting Horizons*, 29(2), 439-449.
- Angeles, E., Mabazza, G., Pascua, A., Salta, K., Zedric, J., Marquez, J., & Catacun, K. (2023). Shift to Digital Audit: A Study Investigating the Benefits and Challenges of Digitalization on the Audit Profession. *Asian Journal of Management Analytics*, 2(4), 415-440.
- Bejjar, M., & Siala, Y. (2024). The Impact of Blockchain Technology on the Financial Audit. In *book: Impact of Digitalization on Reporting, Tax Avoidance, Accounting, and Green Finance*, 272-300.
- Brazel, J., Jackson, S., Schaefer, T., & Stewart, B. (2016). The outcome effect and professional skepticism. *The Accounting Review*, 89(2), 602-623.
- Brender, N., & Gauthier, M. (2021). How do the current auditing standards fit the emergent use of blockchain? *Managerial Auditing Journal*, 36(3), 365-385.
- Budimir, N. (2023). Revision and digitalization. *Revizor*, 26(102), 95-111.
- Cao, M., Chychyla, R., & Stewart, T. (2015). Big data analytics in financial statement audits. *Accounting Horizons*, 35(1), 147-168.
- Carpenter, R., & McGregor, D. (2020). The implications, applications, and benefits of emerging technologies in audit. *The Business and Management Review*, 11(2), 36-44.
- Daidj, N. (2022). The Digital Transformation of Auditing and the Evolution of the Internal Audit. *Routledge*.
- Demura, E., & Kuvaldina, T. (2024). Accounting profession and digital technologies: threats and reality. *Sibirskaa finansovaâ škola*, 1(1), 92-97.
- Erkuş, H., & Taşar, A. (2022). THE ADAPTATION OF INDEPENDENT AUDIT PROFESSION TO THE DIGITAL ERA. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 479-565.
- Fotoh, L., & Lorentzon, J. (2022). Audit digitalization and its consequences on the audit expectation gap: A critical perspective. *Accounting Horizons*, 37(1), 43-69.
- Georgios, L., & Kapiatios, G. (2024). Transformation in Accounting Practices. *Technium Business and Management*, 10, 1-16.
- Grepp, A., Linnenluecke, M., O'Neill, T., & Smith, T. (2018). Big Data and management research: Framework, challenges, and opportunities. *Journal of Accounting Literature*, 40, 102-115.
- Grylitska, A. (2022). The digital audit as a key element of ukraine's way out from covid-19. *Journal of International Legal Communication*, 7(4), 5-12.
- Guevara, R. (2024). Impacto de la Automatización en la Auditoría: Ventajas y Desafíos. *Zambos*, 3(1), 30-43.

18. Haung, Z. (2023). Impact of Digitalization on the Accounting Profession. *Contributions to Finance and Accounting*, 19-34.
19. IAASB. (2020). Technology: A focus on audit quality. *International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB)*. Retrieved from <https://www.iaasb.org>
20. Kazakova, N., & Brovkina, N. (2020). Assessment of The Competencies and Professional Skills of an Auditor in the Digital Environment: The Most Significant Aspects of the Use of Information Technology in Audit. *Theory and Practice of audit*, 6(8), 20-24.
21. Koske, M., Mishuchkova, Y., & Voyutskaya, I. (2021). Prospects of Professional Activity of Accountants in the Conditions of Digital Transformation of Accounting. *Auditor*, 7(7), 49-56.
22. Koske, M., Voyutskaya, I., & Mishuchkova, Y. (2022). Transformation of the accounting profession: a review of current trends and prospects. *Intellect. Innovations. Investments*, 1(5), 37-46.
23. Kurnykina, O. (2023). Audit in the Context of Digitalization: Problems and Prospects. *Auditor (Infra-M Academic Publishing House)*, 9(5), 8-14.
24. Kurt, Y. (2023). Digital Transformation in Accounting and Auditing: Insights from The ChatGPT. *Iğdır University Journal of Economics and Administrative Sciences*, 1(10), 11-12.
25. Kwok, S., Omran, M., & Yu, P. (2024). Audit Digitalization, Do-Calculus, and Professional Judgment. *Advances in finance, accounting, and economics*, 1-25.
26. Lazareva, N. (2024). Innovative technologies for growing digital maturity in auditors. *Vestnik Univ*, 8, 34-40.
27. Leacadio, D., Malheiro, L., & Reis, J. (2024). Auditors in the digital age: a systematic literature review. *Digital Transformation and Society*.
28. Levy, Y., & Ellis, T. (2006). A Systems Approach to Conduct an Effective Literature Review in Support of Information Systems Research. *International Journal of an Emerging Transdiscipline*, 9, 181-212.
29. Margarita, F., Safonova, T., & Kisilevich, I. (2022). Transformation of information and analytical audit support during the digitalization of economic and accounting systems. *International accounting*, 25(7), 780-805.
30. Marques, R. (2021). Continuous Assurance as Digital Transformation Enabler of Audit, Risk Management, and Business Compliance. In M. Khosrow-Pour, *Encyclopedia of Organizational Knowledge, Administration, and Technology* (pp. 392-405). New York: IGI-Global.
31. Mihaila, S., Badicu, G., & Codrean, V. (2023). Evolving Aspects Regarding the Accounting Profession in the Context of Digitalization: An Imperative of the 21st Century. *Economica*, 4(122), 44-61.
32. Naoufal, G. (2024). *Continuous auditing/continuous monitoring* (Vol. 1). Boca Raton: Taylorfrancis.
33. Nazarova, K., Nezhyva, M., Hotsuliak, V., Novika, N., & Fedorenko, O. (2021). Digital Audit as an Imperative for Ukraine's Way out From the COVID-crisis and a Tool to Increase the Competitiveness of the State. *EDP Sciences*, 100.
34. Ogunshile, E. (2018). Developing a power efficient private cloud ready infrastructure for small-medium sized enterprises. *International Conference on Cloud Computing and Services Science* (pp. 299-309). Funchal: ScitePress.
35. Pargmann, J., Riebenbauer, E., & Berding, F. (2023). Digitalisation in accounting: a systematic literature review of activities and implications for competences. *Empirical Research in Vocational Education and Training*, 15(1), 1-37.
36. Ruiter, B. (2017). Towards a continuous auditing philosophy. *PWC*, 1-64.
37. Schreuder, A., & Smuts, H. (2023). Audit Digitalization - Key Impacts on the Audit Profession. *IntechOpen*, 1-24.
38. Sever Mališ, S., Žager, L., & Brozović, M. (2021). The Future of Audit in Light of Technological Changes: Opportunities and Threats. In I. Boitan, & K. Marchewka-Bartkowiak, *Fostering Innovation and Competitiveness With FinTech, RegTech, and SupTech* (pp. 1-22). IGI Global.
39. Stoica, O., & Feleaga, L. (2024). A Qualitative Approach Regarding the Impact of Digitalization and Automation on the Accounting and Auditing Profession. *Audit Financiar*, 22(176), 742-757.
40. Turnitin. (2025, 01 07). *SciSpace*. Retrieved from [www.turnitin.co.uk: https://www.turnitin.co.uk/partners/directory/scispace](https://www.turnitin.co.uk/partners/directory/scispace)
41. Yoon, K., Hoogduin, L., & Zhang, L. (2015). Big Data as complementary audit evidence. *Accounting Horizons*, 29(2), 431-438